



מועד ניסן תשפ"ב

בס"ד

## בחינה בהלכות איסור והיתר

ג' ניסן תשפ"ב

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותגוש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש להתחיל כל תשובה בראש עמוד.
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' - עיון – 8 שאלות.  
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.  
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' - יישום – 4 שאלות.  
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.  
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

### חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות  
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

#### 1. מליחה

- א. האם דם שמלחו או בישלו הוא מהתורה? ברר דעת מרן השו"ע בזה?
- ב. האם צריך למלוח מב' צדדים? וכיצד ינהגו בחתיכה עבה? ומה הדין אם לאחר שמלחו מצאו קרח באמצעיתה? **נמק!**
- ג. בשר שלא נמלח ונתנוהו בכלי ראשון שהוסר מע"ג האש מה דינו? ומה הדין אם נמלח הבשר ולא הודח ונתנוהו בכלי שני?

#### 2. דין הכלי שמלח בו בשר

- א. מלח בכלי שאינו מנוקב, האם מותר להשתמש בכלי לשימוש חם או קר? ומה הדין בדיעבד?
- ב. והאם מותר לחזור ולמלוח בו בשר לאחר שניקבה כדין? **נמק!**
- ג. כלי שאינו מנוקב שהיה עשוי מחרס או מברזל שמלח בו בשר, האם מותר להשתמש בו רותח?

**3. דין הכבד בבישול, ובמליחה עם בשר ועם בני מעיים**

- א. כבד שנמשל ללא מליחה, מה דין הכבד, התבשיל, והקדירה? פרט סוגיית הגמרא דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.  
ב. כבד שנמלח, האם מותר לצלותו עם בשר?  
ג. כבד שנמלח עם בשר או עם בני מעיים מה דינם לכתחילה? ובדיעבד?

**4. איסור בישול ואכילה בבשר בחלב**

- א. האם מותר לבשל בשר בהמה טמאה בחלב בהמה טהורה?  
ב. האם כבד שבושל בחמאה, ודם שבושל בחלב, מותר בהנאה?  
ג. האם מותר לאכול כריך ובתוכו נקניק פרווה עם גבינה צהובה?

**5. דין זיעת אוכלים ומשקין**

- א. אפה פיצה חלבית בתנור שפיו פתוח קצת ומעליו היה מגש בשר בלי רוטב, מה דין המגשים המאכלים והתנור?  
ב. האם מותר להדליק סיגריה מנר של חלב? והאם מותר לשאוף בפיו ריח יין נסך לידע אם הוא טוב?  
ג. חווה דעתך במקרה שאפה בורקס חלבי ובורקס בשרי בשתי תבניות נפרדות או בתבנית אחת בתנור?

**6. המתנה בין בשר לחלב**

**כתב השולחן ערוך: אכל בשר, לא יאכל גבינה אחריו עד שישהה שש שעות.**

- א. באר מה הם טעמי ההמתנה, וכן שני נפקא מינות היוצאות מן הטעמים? וכאיזה טעם נפסק להלכה?  
ב. אורז שבושל בסיר בשרי שלא הודח יפה משאריות הבשר שהיו בו, האם מותר לאוכלו בסעודה חלבית? וכן האם צריך המתנת שש שעות לאחר אכילתו? באר - כשהיה שישים באורז כנגד שאריות הבשר או שלא היה שישים כנגד שאריות הבשר?  
ג. אכל בשר בסעודה ושהה שש שעות בסעודתו, האם רשאי לאכול מאכלי חלב קודם ברכת המזון?

**7. אין מבטלין איסור לכתחילה**

- א. קי"ל דאין מבטלין איסור לכתחילה. באר והבא מקור, האם יהיה מותר לבטל או להוסיף במקרים הבאים:  
(1) חלת חו"ל. (2) בשר עוף בחלב. (3) מותר השמן שבנר חנוכה. נמק!  
ב. עבר וביטל איסור במזיד באופן האסור, האם מותר למכור את התערובת לישראל? פרט!  
ג. המבטל מאכל אסור וידע שהוא מאכל אסור, אלא טעה בהלכה וחשב שמותר לבטל. האם חשיב שוגג או מזיד? הבא ראיה!  
ד. הדין דאין מבטלין מאכל האסור מן התורה לכתחילה. האם הוא דינא דאורייתא או דרבנן? פרט!

## 8. כבוש כמבושל

- א. בשר כשר שנכבש עם בשר נבלה בתוך מים או בחומץ או בציר או בשמן זית מהו שיעור משך זמן הכבישה בכדי שיאסר הבשר הכשר?
- ב. הדין כבוש כמבושל האם איסורו מדרבנן או מדאורייתא ומה הנפקא מינה?
- ג. כלי בשרי נקי בן יומו ששהה בו חלב במשך עשרים וארבע שעות - מה דין החלב? נמק!
- ד. חלב ששהה בכלי ישן במשך עשרים וארבע שעות - ובתוך מעת לעת מהוצאת החלב מהכלי בושל בכלי בשר. האם הבשר נאסר?

\*\*\*\*\*

## חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות  
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה

### 9. דין קבוע

תשע חנויות מוכרות בשר שחוטה ואחת בשר נבלה ולקח ישראל בשר מאחת מהן או שפירשה לפנינו (כגון שהוציאה גוי לפנינו) ואינו ידוע כעת מאיזה חנות הוציא, קיימא לן דכל קבוע כמחצה על מחצה דמי.

באר אם התערבה אותה חתיכה - והיא ראויה להתכבד - בחתיכות היתר אחרות, האם בטילה ברוב? (ציין ובאר דעת שולחן ערוך רמ"א והכרעת הש"ך).

כמו כן, באר מה שונה דין זה מחתיכה ראויה להתכבד שהיא ספק טריפה והתערבה ברוב חתיכות היתר?

### 10. צליית כבדים

ראובן משמש כמשגיח כשרות וכיוון שבבית העסק עובר הכבד בישול לאחר צלייה - שואל ראובן את הרב מספר שאלות בדיני צליית הכבד ובשר ששהה ג' ימים ללא הכשרה:

א. פעמים שמגיע כבד לבית העסק ואינו יודע האם עברו שלושה ימים מעת השחיטה האם הכבד יהיה מותר בבישול אחר הצלייה?

ב. האם יהיה מותר להשאיר את הכבדים או את הטחול לכתחילה במקרר למשך יותר משלושה ימים במידה וכוונתי רק לצלותם ללא בישול?

ג. כבד בתוך שלושה ימים שרוצה לצלותו ולאחר מכן לבשלו מה הוא שיעור צלייתו? כיצד ישיב הרב? נמק!

### 11. בנסיעה מאורגנת לקברי צדיקים במרוקו נשאלת על ידי הקבוצה מספר שאלות כדלהלן:

- א. האם מותר לרכוש מן הכפריים צנון? או פפריקה חריפה? זיתים כבושים שבורים?
- ב. האם מותר לקנות מהם שמן או דבש מבושלים וכן להשתמש במלח שנמצא בכלים שלהם?
- ג. האם מותר להשתמש בצלחות של הכפריים לכתחילה או בדיעבד?

### 12.

על פלטת השבת בבית מלון הונח בצד אחד סיר עם חלב ובצד השני הונחו חלות בכדי לחממן, לאחר זמן שמו לב שמסיר החלב זב חלב, אלא שלא זב תחת החלות. וכעת נשאלה השאלה, האם החלות מותרות בסעודה בשרית? באר במה דין זה תלוי - ופסק ההלכה.

\*\*\*\*\*

## בהצלחה

עמ' 3 מתוך 3